AHMED BİN ABDÜLMELİK

Hadîs, fıkıh ve tefsîr âlimi. Künyesi Ebû Sâlih olup ismi Ahmed bin Abdülmelik bin Ali bin Ahmed bin Abdüssamed bin Bekr'dir. El-Müezzin diye tanınır. Beyhekiyye Medresesi minaresinde senelerce ezan okuduğu için bu ismi aldı. Aslen Nişâbûrlu olan Ahmed bin Abdülmelik, 388 (m. 998) yılında doğdu. Kendi memleketi başta olmak üzere; Cürcân, Rey, Irak, Hicaz ve Şam'da tahsil gördü. Zamanının tanınmış hadîs âlimlerinden olan Ahmed bin Abdülmelik, 470 (m. 1078) yılında vefât etti.

Ahmed bin Abdülmelik; Ebû Nuaym Abdülmelik bin Hasen el-İsferâyinî, Ebü'l-Hasen el-Alevî, Ebû Ya'lâ el-Muhellebî, Ebû Tâhir bin Makmeş, Hâkim Ebû Abdullah, Abdullah bin Yûsuf el-İsfehânî, el-Asamm'ın birçok arkadaşından; Cürcân'da Hamza bin Yûsuf es-Sehmî'den; Bağdad'da Ebü'l-Kâsım bin Bişrân'dan; Şam'da el-Müsedded el-Emlûkî'den; İsfehan'da Ebû Nuaym el-Hâfız'dan; Menbec'de, Hasen ibn-ül-Eş'as'dan ve Mekke'de Ebû Zer el-Herevî'den hadîs-i şerîf dinledi ve ilim öğrendi. Ebû Ali ed-Dekkâk ve Ahmed bin Nasret Tâlikânî ile sohbette bulundu.

Ahmed bin Abdülmelik'in kendisinden ise; oğlu İsmâil, Ebü'l-Kâsım eş-Şehâmî, kardeşi Abdülkerîm bin Hasen Bistâmî, Ebû Abdullah el-Ferâvî, Abdülmun'im İbn-ül-Kuşeyrî, Ebü'l-Es'ad Abdurrahmân bin Abdülvâhid ve ba'zı âlimler ilim öğrenmiş ve hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir.

Ahmed bin Abdülmelik hazretleri hakkında, Abdülgâfir bin İsmâil; "Ebû Sâlih el-Müezzin, muhaddis, tasavvufcu, Kur'ân-ı kerîm ezberlemede ve hadîsleri toplamada benzeri çok az görülen âlimlerden hadîs-i şerîf işitmiş bir âlimdir. Ben ondan, Ebû Nuaym'ın Hilye adlı eserinin tamamını, Taberânî'nin Mu'cem'ini, Tayâlisî'nin Müsned'ini işittim." El-Hatîb; "Ebû Sâlih benden yazdı, ben de ondan yazdım. O sikadır." Zâhir eş-Şehâmî; "Ebû Sâlih, 1000'e yakın hocasından 1000 hadîs tahric etti." Ebû Bekr Muhammed bin Yahyâ el-Müzekkî, "Ebû Sâlih hayatta iken, hiçbir kimse hadîste yalan söyleyemezdi" ve Ebû Muzaffer, "Ona hürmet göstermek gerekir. Zîrâ o, zamanımızın bir tanesi, yıldızıdır" demektedir. Ebû Sa'd es-Semânî şöyle anlatmaktadır "O; sûfi, hafız, iyi hadîs toplayıcısı, uzun müddet ibâdet eden, geceleri va'z edip, Beyhekiyye Medresesi'nde hocalık yapan, vakfedilmiş kitapları ve hadîs cüzlerini koruyan, tüccârlardan ve ileri gelen kimselerin sadakalarını alıp, müstehak fakirlere dağıtan, Allahü teâlânın sevgili bir kulu idi. Ba'zı sâlih kişiler, onu Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) ile gördüler. Rü'yâlarında Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) Ahmed bin Abdülmelik'in elini tutup, "Allahü teâlâ, benim sebebimle sana çok mükâfat versin. Sen benim hakkımı ne güzel îfâ ettin. Ne güzel benim sünnetimi yaydın" buyurdular.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu'cem-ül-udebâ cild-3, sh. 224

2) Tezkiret-ül-huffâz cild-3, sh. 11, 62

3) Nücûm-üz-zâhire cild-5, sh. 106

4) El-Muntazam cild-8, sh. 314

5) El-Bidâye ven-nihâye cild-12, sh. 118

6) Şezerât-üz-zeheb cild-3, sh. 335

7) Mu'cem-ül-müellifîn cild-1 sh. 303